

AVALIK, KUID ADRESSAADILE SAATMATA JÄÄV KIRI ÕIGUSKANTSLERILE

Mullu 18. detsembril arreteeriti mind Tartus ja saadeti Tallinna Soome laeva peale. Sain alles siis teada, et minu suhtes oli mõni päev varem kehtestatud 5-aastane sissesõidukeeld Eestisse. Menetleja teatas, et alustatud on ka väärteomenetlust. Kuna väljasaatmisega oli kiire, laevapilet ju riigi kulul ostetud, siis mingit ülekuulamist menetlusega seoses ei toimunud. Küsisin menetleja käest „kuidas kavatsete mind ülekuulata, kui saadate kiiruga riigist välja?“ Vastus oli see, mida menetleja näos arvata võiski: „Ei tea“. Veidi hiljem, tol arreteerimise päeval, läksid menetlejad minu elukaaslasele tööle järgi, viisid ta meie elukohta ja sooritasid läbiotsimise. Selle käigus võeti ära u. tuhat eurot sularaha, paar tuhat raamatut, kaks minule kuuluvat arvutit ja üks minu elukaaslase kadunud emale kuulunud arvuti, kaks minule kuuluvat mobiiltelefoni ning hulgaliselt teisi asju. – Huvitava detailina mainin, et täpselt 30 aastat varem, 1985.aastal, saadeti mind võimudele ebameeldiva kirjanduse tõttu okupeeritud Eestist välja ja kehtestati samuti 5-aastane sissesõidukeeld. Eks tegijad olid nüüd kas samad või tolleaegsete rahvuslaste vihkkajate järeltulijad? Muutunud pole vist mitte kui midagi – ja juhul kui on, siis hullemas suunas!

Loomulikult ei oodanud ma kõike seda, ent ka ei imestanud. 2007. aastal oli mulle esitatud kriminaalkahtlustus, mille kohaselt olevat ma hakanud asutama poolsõjaväelist organisatsiooni, mille eesmärgiks olla olnud Eesti Vabariigi riigikorra muutmine. 23 kuud väldanud menetlus lõppes prokuratuuri ja Kaitsepolitsei ameti lüüasaamisega. Menetlusalusele isikule – minule – oli tegemist väga kuluka ja kurnava protsessiga. Paraku pole Eesti Vabariigis teadvalt alusetu kriminaalkahtlustuse esitamine karistatav. Teadvalt alusetu kriminaalsüüdistuse esitamine seda on, ning seetõttu selle esitamisest loobuti. Kuid arvan, et süüdimõistmine polnudki peamine eesmärk, peamine eesmärk oli minu repressioon sel määral, et sundida mind riigist lahkuma. Olin tollal Eesti Vabariigi kodanik, keda niisama välja saata ei saanud, ja pidasin vastu.

Kirjutise algul mainitud kuupäevaks olin tagasi võtnud Soome kodakondsuse, sest teadsin, et Eestis on võimul ja nn õiguskaitseorganites juhtivatel kohtadel endiselt isikud, kes polnud sellest aru saanud, et nõukogude aeg oli ammu lõppenud ja Eesti Vabariigi põhiseaduses toodud õigused kehtivad kõigile, mitte ainult nendele, kes võimuga ühel meelel on.

Detsembris toimunud riigipoolsest kallaletungist on nüüd möödunud üle poole aasta. Väärteomenetlust juhtiv politseinik **Margus Talimaa** ei ole selle ajaga suutnud minu töövahendeid mobiiltelefone (mille kõneeristused oleks ta ka ilma telefonideta operaatori käest saanud) ega arvuteid (mille sisu kopeerimine võtab kõigest paar tundi) tagastada. Mõni võiks sellist tegevust või pigem tegevusetust hr Talimaa täielikuks suutmatuseks pidada, kuid mina, kes juba Eesti ”õigusriigi” kommetega kursis, pean seda lihtsalt riigi poolseks repressiooniks – **Eesti Vabariigis menetluse eesmärgiks pole võimaliku seaduserikkumisega seonduvate asjaolude selgitamine, vaid menetlusaluse isiku võimalikult tõhus kahjustamine.** Loomulikult saan aru, et õigetes kriminaalasjades tuleb

läbiotsimist kasutada, kuid minu „menetluse“ puhul juba menetleja saamatus viitab poliitilisele repressioonile.

Nagu mainitud, saadeti mind detsembris päevapealt oma elukaaslase juurest ära välismaale, väidetavalt viieks aastaks. Olime selleks ajaks koos elanud seitse aastat. Väljasaatmise põhjuseks toodi, et *”Olukord, kus Eestisse asub lähiaastatel elama arvestatav hulk teisest rahvusest, rassist ja religioonist inimesi, on ühtlasi äärmiselt soodus pinnas võõraviha ja vägivalla õhutamiseks... Kuna Risto Mikael Teinoneni puhul on põhjendatult alust arvata, et tegemist on äärmuslikult meelestatud isikuga... siis on tema suhtes sissesõidukeelu kohaldamine proportsionaalne ja kohane vahend, et tagada avalik kord ja riigi julgeolek.”*

Selgub, et Eesti Vabariigis on üks amet, kelle ainupädevuses on hinnata, kes võib tulevikus olla ohtlik. Ja kui ta on välismaalane, võib ta välja saata, kui aga Eesti kodanik, siis olgu ta teadlik sellest, et riigitööle ta ei saa. **Ainupädevus isiku tulevast võimalikku ohtlikkust hinnata on Kaitsepolitseiametil, ametil, kelle ridadest on suurem osa Eestis süüdimõistetud riigireeturitest töötanud.** Mina, kes olen õppinud multikultuurses Rootsisis ja suhteliselt multikultuurses Hispaanias, muutun menetluse alustajate arvates immigrantide saabudes ohtlikuks. Või veel.

Alustasin sissesõidukeelu tühistamiseks kulukat kohtuteed. Miks ma seda tegin? Ilmselt oli mul tollal veel mingigi usk sellesse, et Eestis on kohtusüsteem sõltumatu ja tegutseb põhiseadusele ja teistele seadustele tuginedes. Kohtutee algas jaanuaris. Hetkel on kohtutes kollektiivpuhkus. Ei ole keegi vist kunagi väitnudki, et juristide töö just kõige operatiivsem oleks, kuid eks puhkuse ootamisele halduskohus sihtiski. Tore ju kuuks ajaks kalale minna – võimalik, et kaebaja puhkuse lõpuks asjast tüdineb ja sellest loobub.

Kuid mõned määruskaebused on juba ka ringkonnakohtus käinud ja selgunud on selle kohtuastme hoiak. See kajastub järgmistes väljendustes: *”...peavad nad (= minu elukaaslane ja mina) nüüd, kui soovivad perekonnaelu jätkata, kaaluma seda võimaldavate variantide vahel“* ja *”...avalik huvi seisneb selliste trükiste (= millega olen seotud) kirjastamise vältimises just praegusel ajal, mil lähiaastatel on Eestisse elama asumis arvestatav hulk teisest rahvusest, rassist ja religioonist inimesi.“* Teisisõnu, ringkonnakohus näeb enda ülesandena minu ja mu elukaaslase kooselu jätkamise soovi hindamist, samuti arvab kohus, et võõra rahva Eestisse asustamisega seoses on õiguste (konkreetselt trükivabaduse) piiramine põhjendatud. **Sellise tõlgendusega asetab Tallinna Ringkonnakohus ennast põhiseadusest kõrgemale.**

Omamoodi huvitavad on ka Kaitsepolitseiameti hoiakuid. Esiteks olid nad selle vastu, et sissesõidukeeld tühistataks kuni kohtuistungini, sest ameti arvates piisab sellest, et kaebajal lubatakse istungipäeval Eestisse tulla. Hiljem muutus ameti arvamus veel huvitavamaks - nimelt ei peaks mind Kaitsepolitseiameti arvates laskma ka kohtuistungile oma asja menetlemisele: *„Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) § 24 kohaselt on igalühel õigus olla oma kohtuasja arutamise juures, kuid vastava õiguse puhul tuleb arvestada, et PS § 9 kohaselt on*

põhiseaduses loetletud kõigi ja igäihe õigused, vabadused ja kohustused võrdselt nii Eesti kodanikel kui ka Eestis viibivatel välisriikide kodanikel ja kodakondsuseta isikutel. Juhime tähelepanu, et R. M. Teinonen ei ole Eestis viibiv välismaalane“ ... kuna me saatsime ta riigist välja, tuleks aususe mõttes lisada. **Sellise seaduste väärkasutamise tulemusel võib öelda, et tegelikkuses välisriikide kodanikel Eestis õigusi ei ole, sätestatagu põhiseaduses mida iganes.**

Ka kohtumenetlust ennast puudutavas osas väljendavad Kaitsepolitseiameti seisukohad midagi sellist, mis minu arusaamise järgi euroopaliku kohtupidamise juurde absoluutselt ei sobi. Nii on ameti seisukoht see, et kohtuistung peab olema kinnine, tõendusmaterjale näidatakse vajadusel kohtunikule, kuid nendega ei tohi isegi minu esindaja tutvuda, rääkimata sellest, et Kaitsepolitsei väidete tunnistajaid (ilmselt nn koputajaid) oleks mu esindajal võimalik kohtuistungil küsitleda. Tekibki kohe küsimus: kas selliseid tõendeid ja tunnistajaid üldse eksisteerib? Kui seda kontrollida ei saa, pole ju välistatud, et need on Kaitsepolitseiameti enda looming? Kui oleksin mõne seaduserikkumisega hakkama saanud, oleks algatatud kriminaalasi. **Kui seaduserikkumist ja kriminaalasja aga ei ole, tekib küsimus, mida sellist need „tunnistajad“ siis veel tunnistavad, mis oleks aluseks minu väljasaatmisele? Minu veendumusi?**

Just nii - ainult veendumustega siin tegemist ongi. Aastatel 2007-2008 kasutas Kaitsepolitseiamet samuti koputajaid ja provokaatoreid. Lindistuse väljatrükk, mille mulle KAPO toonane esindaja Glikmani advokaadibüroo ilmselt kogemata saatis, kajastab vestlust ühel üritusel. Imestusega lugesin sellest, kuidas provokaator püüdis minuga vestlust arendada mingi „neljanda riigi“ loomise teemal. Tegemist oli KAPO püüdega „tõendeid“ saada selle kohta, nagu oleksin kehtivat riigikorda kukutamas. Mainitud provokaator kolis hiljem välismaale. Tean, et mitmele isikule on KAPO abi osutamise eest ka raha pakkunud. Ehk sai ka too mees oma tasu kätte rahas, või siis süüdistusest loobumise näol, sest teda oligi süüdistus ähvardamas küll hoopis teistel põhjustel. **Olen oma kamraadidele alati öelnud, et juhul kui KAPO pakub teile raha, võtke vastu, sest raha läheb ikka vaja, kuid ärge valetage.** Kuid kui „tunnistajatele“ makstakse, on alati olemas suur risk, et raha eest saadakse just selliseid „tunnistusi“, nagu ametnik soovib. Juhul kui väidetavalt olemasolevaid „tunnistajaid“ kohtuistungil küsitleda ei saa, ei ole nende „tunnistustel“ küll mingit kaalu.

Olen oma elukaaslasega soetanud korteri sõbralikus vennasvabariigis Lätis, piirilinnas Valkas, ja nii saame siiski kuidagi oma kooselu jätkata. Kui kindel meie turvapaik on? Kes seda teab. Varem on ilmselt Kaitsepolitseiamet oma Läti ametivendade kaudu tellinud mulle Läti Siseministeeriumilt kahel korral sissesõidukeelu ka Läti (seoses leegionäride päevaga). Eks Kapo meelsasti telliks mulle alalise sissesõidukeelu ka naaberriiki. Aga ilma selletagi on elu hetkel suhteliselt kulukas ja tülikas, ja ilmselt kolime sügisel Soome. Eesti jääb taas ilma ühest tublist ja professionaalsest eestlasest. Ma ei räägi endast, vaid mu elukaaslasest. Aga mis režiimil sellest! Riigi armastatud juhid on ju korduvalt öelnud, et eestlaste lahkumine riigist ei ole probleem! Eks nad saavad uusi tarbijaid Aafrikast ja Lähis-Idast, sest oma rahvas ja oma rahvus pole nende jaoks väärtus. Riigijuhid ei ole põhiseaduse preambulat lugenud või sellest aru saanud... või tegutsevad võõrastes huvides.

Teadagi kujutab riik endast kui vägivallaaparaati. Riik kehtestab seadused ja sunnib kodanikke neid jälgima. Kui demokraatlikus riigis on võimul seadusi järgivad ja õiglustundega inimesed, probleeme pole. Kuid kui võimul on teised, siis saab õiguskaitseüsteemist “õiguskaitseüsteem”, mida kasutatakse opositsiooni mahasurumiseks. Nii osales 2006. ja 2007. aastal minu represseerimises ka valitsuse liige **Edgar Savisaar**, kes nüüd opositsioonis on samas olukorras – valitsus on temalegi prokuratuuri kallale saatnud. No, paras talle, saab tunda sama, kui mida oli mulle korraldamas.

Isiklikust elust me kõik teame, et kui me mõne teise isikuga tüli norime, siis peagi saame mida oleme tahtnud – nimelt korraliku tüli ja ehk ka kakluse veel pealekauba. Seda saad mida tellid, öeldakse. Riikide vahelistes suhetes on asi täiesti sama. Soome kunagine president **Paasikivi** ütles omal ajal – nii targasti, et see mõte polnud vast ta enda leiutatud – et välispoliitikas tuleks sõpru otsida lähedalt ja vaenlasi kaugelt. Kõlab ju loogiliselt ja hästi? Aga kuidas tegetseb Toompea valitsus? Vastupidiselt. Sellise rumaluse juures pole enam üllatav, et valitsus ka eraisikutega tüli norib. Mind on ta MINU VEENDUMUSTE TÕTTU rünnanud juba kahel korral. Õigusriik? Kus on põhiseaduses tagatud õigused? No, **ega põhiseadus riigi juhtkonnale pole senigi midagi tähendanud, sest minu pisijuhtum pole midagi sellega võrreldes, et põhiseadust veega alla tõmmates on Euroopa Liiduga ühinetud ja seega iseseisvusest loobunud, ei ole põhiseadusest hoolitud ka siis, kui Petserimaa ja Narva-jõe tagune osa Eesti Vabariigist maha parseldati.**

Režiimil on jõud, ta teeb mida tahab, kehtivad seadused teda ei seo. Ja kui ta tahab, siis otsib ta endale vaenlasi. **Kes režiimi liitlasi ja ülemusi, see tähendab Brüsseli vabamüürlasi, Washingtoni, Tel Avivi ja Simon Wiesenthali keskuse valitud rahva esindaid piisavalt sügavale ei kummarda, see on ka Toompea nukuvalitsuse vaenlane.** Sellele teeme ära, kasvõi seadusi rikkudes – see on nn valitsuse moto.

Riik kui vägivalla aparaat paneb paika ka terminoloogia, mida ta oma vägivallatsemisel kasutab. ”Menetluse käigus menetlejad teostasid elukoha läbiotsimise ja võtsid ära järgmised asjad...” See on riigi terminoloogia. Las ta kasutab seda. ”Repressiooni käigus tungisid kriminaalid minule koju ja röövisid järgmised asjad ilmse eesmärgiga neid üldse mitte tagastada...” See on see, kuidas mina asju nende õigete nimedega nimetada võiksin. - Ja kujutage ette: kui sissetungija oleks olnud tavaline, mitte riigi palgal kurjategija, siis oleks minul veel mingi väiksempi võimalus oma õiguste eest seista ja oma asjad tagasi saada! Kumba peaks justkui eelistama, kui valida saaks?

Ütlen veelgi otsemalt: **Kui riik oma ”menetlejatega” arvab, et üksikisikul pole õigust vägivallale vägivallaga vastata, siis ütlen, et jäägu see riigi enda arvamuseks! Kristlane pöörab lööjale teise põse ette – mina aga austan juudi põhimõtet igal võimalusel ja võimalikult karmilt kätte maksta. Äärmuslik hoiak? Juhul kui mina olen äärmuslane, on minus sellise meeletatuse tekitanud Toompea bande oma repressioonidega!**

Aga mispärast ma seda "avalikku kirja" siis õiguskantslerile endale ei saada? Olen kevade jooksul paaril korral saatnud õiguskantsler **Ülle Madisele** e-kirja, milles olen teda juhtunust informeerinud. Tagasi olen saanud mõnelt tema büroo töötajalt vastuse sisuga "õiguskantsler jälgib teie juhtumit". Ilus, ju, õiguskantsler jälgib. Tekib peaaegu tunne nagu võiks lootagi õiglasele menetlusele. Nüüd juhtusin aga internetist vaatama, kes õiguskantsleri büroos töötavad. Ja ennäe imet! Ühe osakonna juhina figureerib see sama isik, kes prokurörina mind aastaid tagasi represseeris – **Heili Sepp**. Ja tööle oli teda võtnud just praegune õiguskantsler Madise.

MIS ÕIGUST JA ÕIGLUST SELLISELT ÕIGUSKANTSLERILT JA TEMA BÜROOLT SELLES MITTE-ÕIGUSRIIGIS OODATA SAAB?!

Elagu iseseisev Eesti riik! Maha Toompea režiim!

Risto Teinonen

poliitiline pagulane Eesti Vabariigist